Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 12 februari 2026
Update RES Alblasserwaard en verkenning windenergie locatie S
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer I. Tekir
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer J. Roeland
Democraten Gorinchem:	de heer A. Koçak
PvdA:	mevrouw P. de Groot
VVD:	de heer N. van Santen
ChristenUnie/SGP:	de heer H. Heikens
Gorcum Actief:	
D66:	de heer R. Le Noble
CDA:	mevrouw S. de Lange
SP:	de heer A. van Houwelingen
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer (Gorinchem) de heer A. Bikker (Molenlanden)
Ambtelijke ondersteuning:	mevrouw M. van Steenbergen (Gorinchem) de heer W. van Valen (Molenlanden),
Gasten:	de heer R. Berkers (coördinator RES Alblasserwaard) de heer M. Simons (projectleider windenergie RES Alblasserwaard) mevrouw M. van Noordewaard (RES Alblasserwaard) mevrouw S. van Maris (Provincie) de heer W. de Jong (CDA Molenlanden) de heer F. van der Koelen (Progressief Molenlanden) de heer B. Snoek (VVD Molenlanden) de heer L. Timmer (ChristenUnie Molenlanden)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Update RES Alblasserwaard en verkenning windenergie locatie S

In juni 2024 hebben de raden van Gorinchem en Molenlanden ingestemd met het nader verkennen van de mogelijkheid om windenergie op te wekken op locatie S (Gorinchem Noord).

De heer Berkers verzorgt een toelichting. De RES is voortgekomen uit het klimaatakkoord waarin onder andere opwek van grootschalige duurzame energie op land met zon en wind is opgenomen. De Regio Alblasserwaard heeft een bod gedaan voor 0,32TWh (50% met zon op daken, 50% met wind). Inmiddels zijn er drie windturbines gerealiseerd (Giessenwind), twee windturbines vergund op Groote Haar en 25 erfmolens in Molenlanden (25% van het bod). Voor de resterende 75% van het bod is een windverkenning gestart.
Voor zon op dak is het bod voor 40% ingevuld. De groei loopt terug vanwege slechtere businesscases, netcongestie en onzekerheid over subsidies.

De heer Van Santen verzoekt om verduidelijking met betrekking tot het aantal kansrijke daken.

De heer Berkers antwoordt dat het gaat om daken die technisch niet geschikt zijn voor zonnepanelen vanwege de draagkracht of juridisch (wie is de eigenaar, wie is de gebruiker van het pand). Desgevraagd geeft hij aan dat er een overzicht met percentages beschikbaar is. Hij vervolgt dat een inhaalslag mogelijk is vanwege een toename in de mogelijkheden voor opslag, batterijen worden goedkoper en het delen van energie via energiehubs. Bij nieuwbouw wordt zon op grote daken een verplichting in 2028 (later ook voor bestaande bouw). Voorts dalen de prijzen van panelen vanwege technische vernieuwingen, toename van rendement en lichtere panelen.

Mevrouw De Lange vraagt of het toepassen van zon op dak voor Groote Haar verplicht wordt gesteld.

Wethouder De Boer antwoordt dat dit nadrukkelijk is opgenomen in het uitgifteprotocol dat recent is vastgesteld.

De heer Van Houwelingen verzoekt om verduidelijking met betrekking tot energiemanagementsystemen.

De heer Berkers antwoordt dat dit geen onderdeel is van de opwek maar dit maakt het wel eerder aantrekkelijk om te investeren in zonnepanelen.
Naast regionaal opwekken wordt steeds meer gekeken naar lokaal opwekken en lokaal gebruiken. De samenhang tussen elektriciteit en warmte wordt steeds nadrukkelijker een thema en hierop wordt ook vanuit het nationale beleid ingezet.

De heer Snoek vraagt of er ook mogelijkheden zijn om de RES in te vullen met innovatieve bronnen.

De heer Berkers antwoordt dat nu nog wordt ingestoken op zon en wind, maar daarnaast wordt ook naar andere bronnen en energiedragers gekeken (biomassa, waterstof, groengas). Wat is kansrijk voor de Regio, welke opgave is er rondom de netcapaciteit, welke opgaven worden gezien voor flexibiliteit, hoe haakt dit in op allerlei andere beleidsvelden (wonen, mobiliteit).

De heer Snoek informeert welke impact dit zou kunnen hebben op het bod en of het bestuurlijk mogelijk is om het bod aan te passen.

De heer Berkers reageert dat dit op dit moment niet aan de orde is. Er wordt gestuurd op een maximale realisatie van windenergie en zon op dak, maar ambtelijk worden wel twee sporen bewandeld.
Hij vervolgt dat de bouwstenen voor de Regio in beeld gebracht worden. Van daaruit worden de keuzemogelijkheden bepaald en dit leidt naar een handelingsperspectief en acties om de kansen die worden gezien te benutten.

De heer Koçak verzoekt om nadere informatie over de technische beperkingen waardoor het aantal kansrijke daken afneemt. De wethouder heeft een toezegging gedaan met betrekking tot VvE’s.

Wethouder De Boer reageert dat het over bedrijfsdaken gaat. Een jaar geleden is een plan van aanpak gepresenteerd en daarin zijn de actielijnen opgenomen.

Mevrouw De Lange begrijpt dat er ook naar creatieve oplossingen gekeken wordt en vraagt of het delen van restwarmte door ondernemers tot de mogelijkheden behoort. Zij vraagt voorts of daarbij ook naar juridische bezwaren gekeken wordt omdat zij de indruk heeft dat de overheid hierbij eerder tegenwerkt dan meewerkt.

De heer Berkers antwoordt dat er breed naar de mogelijkheden en knelpunten gekeken wordt en daar kan dit onderdeel van zijn.

De heer Simons vervolgt de presentatie. In juli 2024 is afgesproken om verder te gaan met de verkenning van Gorinchem Noord (locatie S) en daarvan worden nu de uitkomsten gepresenteerd. Vanuit Molenlanden is opdracht gegeven om op zoek te gaan naar alternatieven voor grootschalige windenergie. Op dit moment worden de kansen van Schelluinen West en Gelkenes nader uitgewerkt. De Provincie heeft een analyse op de omgevingseffecten van locatie S uitgevoerd.
Aangaande de tijdlijn geeft hij aan dat er een omgevingsplan wordt opgesteld. GS heeft twee weken geleden aangegeven dat het optimalisatieplan voldoet aan dan wel kan voldoen aan het provinciale beleid als rekening wordt gehouden met een aantal aandachtspunten en voorwaarden. Naast het omgevingsplan is een MER procedure noodzakelijk. Voorts moeten de lokaal specifieke normen vastgelegd worden (geluid, externe veiligheid en slagschaduw). Vaststelling van dit alles wordt voorzien eind 2027 waarna een ontwikkelende partij een plan en vergunningaanvraag kan indienen. In de optimalisatie zijn twee varianten beoordeeld (A en B, sheet 13 en 14). De inspraak vindt plaats via de gebiedstafel en hierbij kunnen ook andere ontwikkelingen zoals bedrijventerrein Groote Haar en een AZC in Arkel betrokken worden.

De heer Van der Koelen geeft aan dat ook de inwoners van Molenlanden betrokken worden.

De heer Simons bevestigt dat de gebiedstafel breder is. Er is inmiddels al intensief contact met de dorpsraden van Hoogblokland en Arkel.
Met variant B wordt een plan voorgesteld dat recht doet aan de optimalisatiebehoefte.
Hij gaat nader in op de zaken die nodig zijn om één van de twee varianten of een combinatie daarvan uit te werken (sheet 15).

De heer Heikens vraagt of EGH variant B kan tegenhouden omdat er een onherroepelijke vergunning voor twee turbines is afgegeven.

De heer Simons antwoordt dat er overleg wordt gevoerd over de (on)mogelijkheden.

Wethouder De Boer vult aan dat deze variant alleen maar in samenwerking met EGH gerealiseerd kan worden.

De heer De Jong vraagt of er sprake van kapitaalvernietiging is als voor variant B gekozen wordt. Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State ontstond discussie over vergunningtrajecten van windturbines waarna een pas op de plaats volgde voor parken van drie windturbines of meer. Hij informeert of deze uitspraak invloed heeft op variant B.

De heer Simons antwoordt dat er in beide varianten sprake is van een windpark. Welke invloed dit heeft wordt duidelijk uit de gesprekken zoals de wethouder al aangaf. Als er meer duidelijkheid is, volgt een terugkoppeling naar de raden.

Mevrouw De Lange neemt aan dat middelgrote windturbines geen 240 meter hoog zijn en informeert naar de tijdlijn voor grote windturbines en het financiële plaatje hiervan.

De heer Simons reageert dat middelgrote windturbines maximaal 76-77 meter hoog zijn, ashoogte 45 meter. Dit is mogelijk op de bedrijventerreinen of in de buurt daarvan binnen Molenlanden. Ondernemers zijn bereid om de mogelijkheden hiervoor op hun eigen bedrijfsterrein te onderzoeken. Als dit achter de meter aangesloten kan worden kan het financieel aantrekkelijk zijn. Of het rendabel is, is afhankelijk van de gecontracteerde energietarieven. Per bedrijventerrein wordt samen met de netbeheerder gekeken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de kansen voor een energiehub te koppelen aan middelgrote windturbines als energiedrager mits er niet te veel hinder voor de nabije omgeving aan de orde is. Dit is redelijk complex omdat het net voor uitdagingen zorgt.

De presentatie wordt vervolgd. In de komende weken wordt bij de grondeigenaren opgehaald of zij willen meewerken aan een grootschalige turbine op of vlakbij hun terrein. Terugkoppeling hierover volgt via de gebruikelijke kanalen.

De heer Le Noble vraagt of het mogelijk is om de impact van de turbines aan te geven op de kaarten, bijvoorbeeld in welk gebied woningbouw niet mogelijk is.

De heer Simons antwoordt dat vanuit de locatie-specifieke normen de effecten van een grote windturbine op de leefomgeving worden aangegeven. De raad beslist hier uiteindelijk over.

De heer Van Houwelingen merkt op dat in het optimalisatieplan wordt uitgegaan van 480 meter, terwijl de raad een motie met een afstand van 500 meter heeft aangenomen.

De heer Simons antwoordt dat 480 meter voortkomt uit het ontwerp landelijk beleid waarin gesteld wordt dat tweemaal de tiphoogte aangehouden moet worden. In de verkenning is destijds gerekend met de hoogste molens van dat moment (240 meter in 2023). Een cirkel van 500 meter wordt aangehouden voor de geluidsbelasting (45 DB L_{den}).
De presentatie wordt vervolgd met sheet 16, stakeholders. Afsluitend wordt aangegeven dat de raad aan zet is bij het omgevingsplan en de MER. Het college informeert over de voortgang van de planontwikkeling.

De heer Van Santen wijst op het laagvlieggebied en de intentie voor drie lagere windturbines in 2018-2019 waar destijds één turbine afviel en vraagt waarom Defensie zich nu wel kan vinden in twee hogere windturbines.

De heer Simons antwoordt dat het plan van destijds ging om drie turbines in een lijnopstelling en dat kwam niet door de toetsing voor de militaire radar. De ruit van beide varianten is onderzocht en goedgekeurd door Defensie.

De heer Timmer merkt op dat het erop lijkt dat het weidevogelonderzoek alleen voor de windmolens is gedaan en vraagt of er een combinatie is gemaakt met het bedrijventerrein Gorinchem Noord.

De heer Simons antwoordt dat er in het verleden een compensatieplan tot stand is gebracht voor weidevogels. Er is op de specifieke posities onderzoek gedaan. Voor beide varianten geldt dat er in een bepaalde mate compensatie en mitigatie moet plaatsvinden. Inzichtelijk is gemaakt wat er moet gebeuren om windmolens in het gebied mogelijk te maken in combinatie met de aanwezigheid van de grutto en andere weidevogelsoorten.

De heer Heikens verzoekt de wethouder naar aanleiding van zijn eerdere vraag bij de keuze voor variant B rekening te houden met eventuele bezwaren vanuit EHG vanwege de onherroepelijke vergunning die is afgegeven. De Provincie geeft aan met betrekking tot variant A dat de provinciale richtpunten aangepast moeten worden in de omgevingsverordening (pagina 157). Hij vraagt of dit vertraging zou kunnen opleveren.

De heer Simons kent de specifieke passage niet uit zijn hoofd.

Wethouder De Boer vult aan dat de Provincie een voorkeur heeft voor bepaalde opstellingen (in een carré of een lijnopstelling bij voorkeur niet met verschillende hoogten). Een andere manier wordt toegestaan maar dit moet wel goed onderbouwd worden. Hij verwacht niet dat dit vertraging oplevert.

De heer Le Noble vraagt of voor de locatie van de turbine ook gekeken is naar de impact op potentiële woningbouw. In 2024 heeft zijn fractie aangegeven zo veel mogelijk naar het westen omdat de landschappelijke impact dan minimaal is.

Wethouder De Boer antwoordt dat de twee mogelijkheden in het gebied in kaart zijn gebracht. De contouren van locatie S zijn destijds vastgesteld en aangedragen bij de Provincie. GS heeft een principebesluit genomen waarin aangegeven wordt dat verder gegaan mag worden met de besluiten die door de beide gemeenteraden zijn genomen. Wat dit betekent voor eventuele woningbouw is hierin niet meegenomen.

De heer Snoek vraagt of er überhaupt bewegingen worden gezien dat het bod anders ingericht kan worden en dus vervolmaakt kan worden met alternatieve invullingen.

Wethouder De Boer antwoordt dat de interne gesprekken steeds meer verschuiven van het bod naar hoe wordt gezamenlijk een duurzaam energiesysteem ingeregeld. Tegelijkertijd is er ooit een handtekening onder een bod gezet. Realistisch bezien zijn alle mogelijke locaties uit de windverkenning nu in procedure gebracht, naast mogelijkheden met zon en middelgroot. De Regio doet het maximale en dit wordt gezien door de partners. Bij de gesprekken over de inrichting van een duurzaam energiesysteem komen veel meer zaken naar voren. Over twee weken beslist de raad van Gorinchem over een warmtenet.

Mevrouw De Lange merkt op dat er nog geen antwoord is gekomen op de vraag van de heer Van Santen over de laagvlieggebieden.

De heer Simons antwoordt dat Defensie heeft bevestigd dat zowel variant A als B gerealiseerd zouden kunnen worden. De uiteindelijke vergunningaanvraag wordt opnieuw beoordeeld door Defensie aan de hand van de actuele inzichten van dat moment.

De heer De Jong wijst op het spanningsveld, de twee vergunde windturbines zijn nodig om het bedrijventerrein Groote Haar uitgeefbaar te maken en energie te kunnen faciliteren. Dit wordt nu ter discussie gesteld omdat er een nieuwe vergunningprocedure doorlopen moet worden. Aan de andere kant wordt in de RES gekeken naar zon op dak bij de bedrijven op Groote Haar. De bedrijven zijn nodig, maar zij kunnen pas komen op het moment dat er energie is vanuit windturbines.

Wethouder De Boer bevestigt dat de doelstelling is dat er energie komt op Groote Haar. Dit is onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van een energiehub. Met name de combinatie van zon, wind en wellicht opslag maakt het in de toekomst wellicht mogelijk om energie op Groote Haar te krijgen in een periode van netcongestie. De twee vergunde turbines zijn nodig om daar op korte termijn over te kunnen beschikken. Er is geen enkele reden om een variant uit te sluiten, verwacht wordt dat de variant van twee + twee als eerste onderzocht wordt.

De heer De Jong begrijpt dat wanneer er twee extra turbines komen de hele procedure voor windenergie opnieuw gevoerd moet worden en vraagt of de uitgifte van Groote Haar en daarmee het opwekken van zonne-energie daar moeilijker wordt gemaakt.

Wethouder De Boer vervolgt dat de twee vergunde turbines op korte termijn gerealiseerd zouden kunnen worden. Als er turbines toegevoegd worden, wordt opgeschoven richting 203. Als bedrijven zich eerder op Groote Haar vestigen dan kunnen deze nog niet via de turbines van stroom voorzien worden.

De heer Timmer neemt aan dat de raad van Molenlanden geen rol meer heeft in het proces van besluitvorming.

De heer Simons antwoordt dat er wel degelijk invloed is, want er is altijd effect op de leefomgeving van kernen en het buitengebied van Molenlanden. Ook voor de middelgrote windturbines wordt teruggekomen naar de raden.

De heer Heikens vraagt wie beslist welke variant het wordt.

De heer Simons antwoordt dat in de MER procedure alternatieven tegenover elkaar gezet kunnen worden en daar is inspraak op mogelijk. Het bevoegd gezag beslist over de MER. Hij gaat er vanuit dat dit de gemeente is.

De voorzitter geeft aan dat er geen vervolgsessie is gepland. Het uitzoeken en overleggen gaat verder. Op enig moment worden de nieuwe gemeenteraden daarover geïnformeerd.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:

- Documentatie verstrekken ten aanzien van percentages zon op dak
- De regeling en impact met betrekking tot VvE's op de RES delen